

BROSZURA PRAWNA

Zadłużenie, ugoda, postępowanie komornicze

Stan prawny na czerwiec 2025

Zadłużenie jest jednym z najczęstszych problemów finansowych, z jakimi borykają się osoby fizyczne oraz przedsiębiorcy. W obliczu nieuregulowanych zobowiązań, długotrwałe zaległości mogą prowadzić do trudnej sytuacji życiowej i finansowej, a ostatecznie do wszczęcia postępowania komorniczego.

Z pomocą w takich przypadkach mogą przyjść różne mechanizmy, takie jak ugoda, która stanowi formę polubownego rozwiązania sporu, oraz możliwość skorzystania z procedur prawnych regulujących egzekucję długu. W niniejszym materiale omówione zostaną podstawowe zagadnienia związane z zadłużeniem, zawarciem ugody oraz postępowaniem komorniczym.

Czym jest zadłużenie?

W polskim prawie pojęcie zadłużenia nie jest precyzyjnie zdefiniowane w jednym akcie prawnym. Odnosi się jednak do sytuacji, w której osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna posiada wymagalne zobowiązania finansowe, których nie jest w stanie lub nie chce spłacić w ustalonym terminie.

Ugoda - co to takiego? Kiedy się opłaca?

Ugoda to forma rozstrzygnięcia sprawy, w której obydwie strony, nie poddając zagadnienia pod rozstrzygnięcie sądu, czynią wzajemne ustępstwa w celu osiągnięcia kompromisu. Procedura cywilna dość precyzyjnie reguluje tę kwestię:

Art. 184. [Dopuszczalność ugody]

Sprawy cywilne, których charakter na to zezwala, mogą być uregulowane drogą ugody zawartej przed wniesieniem pozwu. Sąd uzna ugodę za niedopuszczalną, jeżeli jej treść jest niezgodna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa.

Dla osoby zadłużonej ugoda może polegać na zobowiązaniu do jak najszybszej spłaty długu, w zamian za co wierzyciel rezygnuje z odsetek lub kosztów poniesionych w związku z ustanowieniem adwokata.

Postępowanie komornicze

W celu zrozumienia czym jest postępowanie komornicze, możemy podzielić proces dochodzenia roszczenia na dwa główne etapy. Pierwszy etap to postępowanie sądowe, w którym wierzyciel dochodzi swoich praw przed sądem, a które kończy się wydaniem wyroku. Po uprawomocnieniu się wyroku, wierzyciel może wezwać dłużnika do dobrowolnego spełnienia świadczenia. Jeśli jednak dłużnik nie wywiąże się ze swojego obowiązku, wierzyciel może uzyskać klauzulę wykonalności na wyroku. Uzyskanie klauzuli wykonalności umożliwia przejście do drugiego etapu, czyli wszczęcie postępowania komorniczego poprzez przekazanie sprawy komornikowi sądowemu. Dla dłużnika wiąże się to z koniecznością zapłaty odsetek i kosztów postępowania egzekucyjnego.

Dla wierzycieli problemem jest znaczny czas oczekiwania na odzyskanie należnej sumy. Postępowanie egzekucyjne reguluje część III Kodeksu postępowania cywilnego. Właściwe w sprawie są następujące organy: sądy i komornicy.

Sprawy związane z odzyskiwaniem należności „na drodze urzędowej” budzą duże emocje. Dłużnicy często, zamiast refleksji nad własnym postępowaniem, skarżą się na bardzo wysokie koszty postępowania egzekucyjnego, które – łącznie z odsetkami – przekraczają wartość samej należności. Z drugiej strony, wierzyciele nie rozumieją skomplikowanej procedury egzekucyjnej i muszą ponosić dodatkowe koszty związane z pomocą prawną świadczoną przez adwokata lub radcę prawnego. Problemem dla wierzycieli jest również przewlekłość i częsta bezskuteczność egzekucji, a także uprzywilejowanie niektórych organów państwowych, takich jak ZUS czy Urząd Skarbowy.

Wydaje się, że formułując wnioski na przyszłość i próbując w ostatnim słowie coś doradzić, należałoby zaproponować, aby większą uwagę poświęcać postępowaniu ugodowemu – i to po obu stronach sporu. Ustawodawca powinien rozważyć wprowadzenie nowych form ugodowego rozwiązywania sporów na etapie egzekucji, ponieważ obszar ten wymaga dalszego rozwoju.

Skorzystaj z nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i nieodpłatnej mediacji na terenie Twojego powiatu lub miasta na prawach powiatu